

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887/3, 434 01 Most (CZ),

IČ 250 45 911 /

IZO 181 007 282

Tel.: +420 411 130 916, 918

e-mail: info@ssdvs.cz ,

www.ssdvs.cz

Maturitní příprava - ČJ

Slohové útvary

SSDVS Most

2021/22

Vypracovaly: Mgr. Andrea Bartošová, Mgr. Kamila Pálová, Mgr. Věra Studničková

Datum zpracování: 3.1.2022

Úvod

PÍSEMNÁ PRÁCE JAKO SOUČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY Z ČESKÉHO JAZYKA

Písemná práce je jednou ze tří dílčích zkoušek společné části maturitní zkoušky z českého jazyka. Aby žák uspěl v celé maturitní zkoušce z českého jazyka, musí uspět ve všech třech dílčích zkouškách, tedy i v písemné práci. Pokud však žák v písemné práci neuspěje, nemusí opakovat celou maturitní zkoušku z českého jazyka, ale opakuje jen tu dílčí zkoušku, v níž neuspěl.

Zkouška	Čas	Váha
Písemná práce	110 minut	40 %

Písemné práce z českého jazyka jsou hodnoceny hodnotiteli SŠDVS (vyučujícími českého jazyka), vyškolenými a certifikovanými hodnotiteli, dle stanovené a jednotné metodiky a kritérií hodnocení SŠDVS.

OBECNÁ STRUKTURA PÍSEMNÉ PRÁCE A SKÓRE

Písemná práce z českého jazyka obsahuje 6 různých zadání, kdy žák zpracovává právě jedno zadání/jednu komunikační situaci v požadovaném rozsahu slov. Cílem písemné práce jako dílčí zkoušky z českého jazyka je, aby žák prokázal, že umí vytvořit text podle zadaných kritérií, dovede funkčně použít jazykové prostředky tak, aby odpovídaly stanovené komunikační situaci, a vytvoří myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text.

Minimální požadovaný rozsah písemné práce je stanoven **na 250 slov**. Tento pokyn je stanoven na testovém sešitu. Je vymezena **tolerance minus 50 slov**, pro hodnocení je tedy ještě přijatelný text, který obsahuje **alespoň 200 slov**. Písemná práce, která nesplňuje stanovený minimální rozsah písemné práce, je celkově hodnocena 0 body, v jednotlivých kritériích se nehodnotí.

Hodnocení práce je rozděleno do 6 podkritérií (1A, 1B, 2A, 2B, 3A, 3B), v každém z nich žák může získat maximálně 5 bodů. Celkový **maximální součet je tedy 30 bodů**.

Dílčí zkoušku, konanou formou písemné práce, vykoná žák úspěšně, pokud dosáhne v případě zkušebního předmětu český jazyk **12 bodů**. V absolutních bodech jsou hodnoty hranice úspěšnosti následující:

% úspěšnost	Bodové rozhraní		Známka
100 %	30	27	1 (výborně)
87 %	26	23	2 (chvalitebně)
73 %	22	18	3 (dobře)
58 %	17	12	4 (dostatečně)
43 %	11	0	5 (nedostatečně)

Písemná práce je posuzována z hlediska 3 sledovaných oblastí hodnocení:

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií

1A téma, obsah

1B komunikační situace, slohový útvar

2. Funkční užití jazykových prostředků

2A pravopis, tvarosloví a slovotvorba

2B lexikum, adekvátnost jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci / slohovému útvaru, použití pojmenování v odpovídajícím významu, šíře a pestrost slovní zásoby

3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu

3A větná syntax, textová koheze, výstavba větných celků, odkazování v textu, prostředky textové návaznosti

3B nadvětná syntax, koherence textu, kompozice textu, strukturovanost a členění textu, soudržnost textu a způsob vedení argumentace

V případě, kdy je písemná práce v dílčím kritériu 1A nebo v dílčím kritériu 1B (Vytvoření textu podle zadaných kritérií) hodnocena počtem bodů „0“, podle dalších kritérií se již nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je roven „0“. Závazně se hodnotí 0 body, pokud text splňuje alespoň jednu z těchto charakteristik:

- písemná práce **nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1A**: text se prokazatelně nevztahuje k zadanému tématu, reflektuje zcela jiné téma;
- písemná práce **nesplňuje požadavky na dílčí kritérium 1B**: text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace;
- písemná práce **nesplňuje požadavky na stanovený minimální rozsah**: text nesplňuje požadovaný rozsah slov (tj. 250 slov), a to ani v rámci stanovené tolerance (minus 50 slov).

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení.

POČÍTÁNÍ SLOV PÍSEMNÉ PRÁCE

Jako jedno slovo se počítají:

- předložky jednoslovné
- spojky
- zájmena
- citoslovce
- zkratky a zkratková slova
- víceslovná vlastní jména a názvy
- číslovky
- rozepsané datum
- adresy, resp. jejich části

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887/3, 434 01 Most (CZ),

IČ 250 45 911 /

IZO 181 007 282

Tel.: +420 411 130 916, 918 e-mail: info@ssdvs.cz ,

www.ssdvs.cz

- složená přídavná jména

ZADÁNÍ PÍSEMNÉ PRÁCE

Žák může do své písemné práce funkčně začlenit výchozí text. Pouze **opsání výchozího textu** se však **nezapočítává do celkového rozsahu práce**, nejedná se totiž o autorský text žáka.

Součástí většiny zadání je **výchozí text**, jeho role je uvedena ve zpracování. Pokud má výchozí text funkci **inspirativní**, žák ho ve své práci nemusí (ale může) zohlednit. Některá zadání jsou však záměrně koncipována tak, aby žák při psaní písemné práce **musel z výchozího textu vycházet**. (Např. je zadáno, že žák má na výchozí text navázat. Text tedy bude tvořit úvod písemné práce.)

VYTVOŘENÍ TEXTU PODLE ZADANÝCH KRITÉRIÍ

Obsah písemné práce a její téma – hodnotí se, **nakolik** je téma splněno a **jak** je zpracováno. V bodové škále se pracuje s termínem „funkčně“, čímž je myšlena adekvátnost a vhodnost zpracování textu a přístupu k tématu.

Slohový útvar a komunikační situace – hodnotí se, **zda** a **jak** se žák orientuje v komunikační situaci, resp. funkčním stylu a útvaru. Pomocí popisu komunikační situace v zadání písemné práci zdůrazňujeme, že texty mají být tvořeny s jistým komunikačním záměrem a orientovány na jistého adresáta.

FUNKČNÍ UŽITÍ JAZYKOVÝCH PROSTŘEDKŮ

Zde se hodnotí počet chyb a jejich charakter. V rámci kritéria 2A je vymezen počet chyb. Stanovení intervalu chyb umožňuje větší shodu v přístupu hodnotitelů k tomuto kritériu. Je nutné chápat chyby pravopisné a tvaroslovné v kontextu a rozlišovat závažnost chyb.

Hrubé chyby:

- ve vyjmenovaných slovech
- v pravidlech psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, v koncovech slov
- ve shodě přísudku s podmětem
- v psaní velkých písmen
- v rozlišování hranice slov
- v chybném psaní předpon
- v psaní předložek
- v souhláskových skupinách
- v psaní mě/mně, bě/bje, vě/vje, pě
- v interpunkci, pokud chyba má vliv na porozumění textu
- v zápisu přímé řeči, pokud chyba má vliv na porozumění textu
- chyby ve slovtvorbě

Malé chyby:

- v interpunkci, pokud chyba nemá vliv na porozumění textu

- v zápisu přímé řeči, pokud chyba nemá vliv na porozumění textu
- v kvantitě hlásek
- v nesprávném dělení slov na konci řádku
- ve vynechání hlásek ve slově

ČTENÁŘSKÝ KOMFORT

Čtenářský komfort chápeme jako **míru úsilí**, které musí adresát textu vynaložit, aby textu rozuměl, nebo jako **plynulost recepce** textu.

SLOHOVÉ ÚTVARY

V písemné práci se mohou objevit následující formy písemného projevu (slohové útvary):

- Charakteristika/líčení/popis
- Vypravování
- Libovolný text publicistického stylu, např. článek, reportáž, zpráva
- Odborný popis, návod, pracovní postup
- Úvaha
- Text administrativního stylu, např. žádost, reklamace, životopis, motivační dopis

PRÁCE S TESTOVÝM SEŠITEM

Během testování si žák může dělat poznámky do testového sešitu. K psaní poznámek, osnovy a/nebo konceptu lze využít poslední stranu testového sešitu. Poznámky v testovém sešitě nejsou předmětem hodnocení, práce musí být zapsána na záznamovém archu.

PRÁCE SE ZÁZNAMOVÝM ARCHEM

Je vymezený prostor pro zápis písemné práce. Žák svou písemnou práci píše na předtištěné řádky v záznamovém archu písemné práce.

Pokyny k vyplnění záznamového archu jsou uvedeny na titulní straně testového sešitu a před zahájením dílčí zkoušky na ně žáky upozorňuje i zadavatel písemné práce. Nedodržení pokynů pro zápis písemné práce do záznamového archu může vést k tomu, že písemná práce nebude hodnocena. Takový případ může nastat například tehdy, je-li práce nečitelná (z důvodů nečitelného rukopisu či použití nevhodných psacích potřeb) nebo napsaná jinam než do vymezeného prostoru v záznamovém archu.

Nečitelný text

Nečitelná písemná práce není hodnocena. Pokud jsou v písemné práci čitelné alespoň některé úseky textu, jsou hodnoceny, žák se však nevyhne ztrátě bodů za nečitelné části rukopisu, především v kritérii 2A a 2B. Nečitelné pasáže mají přímou souvislost s koherencí textu, a tedy i vliv na čtenářský komfort adresáta.

Text mimo vymezený prostor v záznamovém archu

Hodnotitel není povinen hodnotit tu část písemné práce, která je napsána mimo vymezený prostor v záznamovém archu. Pokud např. žák napíše závěr článku nebo zakončení dopisu

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887/3, 434 01 Most (CZ),

IČ 250 45 911 /

IZO 181 007 282

Tel.: +420 411 130 916, 918 e-mail: info@ssdvs.cz ,

www.ssdvs.cz

mimo vymezený prostor, hodnotitel tuto část neakceptuje, tj. považuje ji za chybějící. Práce bude hodnocena, ale žák bude penalizován za to, že mu v práci chybí např. závěr článku nebo zakončení dopisu (a tím i zpracovaný některý z bodů zadání). Je vhodné, aby si žák před konáním maturitní zkoušky vyzkoušel napsat alespoň jednu celou modelovou písemnou práci ve vymezeném časovém limitu do záznamového archu.

Součástí této metodiky je tabulka bodové škály k hodnocení písemných prací z českého jazyka, vycházející z hodnocení vytvořených kolektivem vyučujících českého jazyka SŠDVS a opírající se o metodiku společnosti Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání.